

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Кафедра «Економіка і бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о.зав. кафедри к.е.н., доцент

Лариса БОЛТЯНСЬКА

« 31 » _серпня_ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності

242«Туризм» за ОПІ Туризм

на базі повної загальної середньої освіти

факультет економіки та бізнесу

2022 – 2023 н.р.

Робоча програма з навчальної дисципліни «Рекреалогія та рекреаційні комплекси світу» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 242 «Туризм» за ОПП Туризм на базі повної загальної середньої освіти. Запоріжжя, ТДАТУ. 2022 - 14 с.

Розробник:

к.е.н., доцент

Валентина Демко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Економіка і бізнес»
Протокол від «31» серпня 2022 року № 1
В.о.завідувача кафедри економіки і бізнесу

Лариса БОЛТЯНСЬКА
«31» серпня 2022р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 242
«Туризм» за ОПП Туризм (на основі повної загальної середньої освіти)
Протокол від «02» вересня 2022 року № 1

Голова Анна КОСТЯКОВА
«02» вересня 2022 року

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: <u>24 Сфера обслуговування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність: <u>242 «Туризм»</u> (шифр і назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		2 курс	3-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 8 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	80
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування у студентів комплексу знань про структуру та основні властивості територіальних рекреаційних систем, сутність рекреаційної діяльності, а також особливості надання рекреаційних послуг.

Згідно з поставленою метою основним завданням дисципліни є формування системи знань, вмінь та уявлень згідно з предметом дисципліни

Завдання курсу - розкрити сутність рекреації у туристичному бізнесі та її ролі на сучасному етапі; розглянути історичні засади зародження та розвитку рекреаційних форм дозвілля різних культур та народів; познайомити з основними видами та формами рекреації; розкрити суть основних форм туристичної рекреації; сформувати у студентів поняття про важливе значення запровадження різноманітних форм та методів рекреаційного обслуговування туристів для підвищення привабливості вітчизняного туристичного продукту; виявити сучасні проблеми організації рекреаційних послуг на різних етапах формування національного турпродукту та проблеми підготовки рекреаційних кадрів, вивчення теоретичних основ формування та функціонування рекреаційних комплексів як складових господарського комплексу; дослідження рівня, структури та факторів формування рекреаційних потреб; аналіз понять, складу і структуру і рекреаційно-ресурсного потенціалу; вивчення теоретичних основ, основних схем та характеристик рекреаційних районів світу та України; ознайомлення з основами рекреаційного природокористування.

Предмет курсу – теоретико-методичні, соціально-економічні та організаційні аспекти розвитку рекреаційних відносин

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

Загальних компетентностей:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК03. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій
- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

Програмних результатів навчання:

РН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

PH3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

PH4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

PH5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

PH14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

- *soft skills* здатність об'єктивно оцінювати рекреаційні ресурси території, регіону чи країни, володіння навиків комунікації, яке включає в себе чітке вираження дімок та ідей, активне слухання, презентацію проєктів, здатність роботи в команді, спілкування з різними людьми, здатність адаптивних змін та впровадженні інноваційних технологій в процесі виконання цілей та задач, здатність застосування креативності, аналізу ситуації та дослідження інформації, уміння аналізувати ситуацію, планувати процес, приймати рішення, здатність спілкуватися, відстоювати позицію, управляти командою, здатність демонструвати навички самостійної роботи.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. «Основи рекреалогії»

ТЕМА 1. Сутність та мета дисципліни «Рекреалогія» [2, с. 11...59; 3, с. 9...56]. Рекреалогія. Рекреаційна географія. Завдання курсу, мета курсу, об'єкт, предмет курсу. Завдання рекреаційних досліджень. Фактори, що формують рекреалогію. Дозвілля, відпочинок, вільний час, рекреаційні умови, рекреаційний потенціал, рекреаційна територія, рекреаційна ємність, рекреаційний об'єкт, рекреаційне навантаження. Функції рекреаційної діяльності. Рекреаційні потреби. Основні концепції рекреалогії. Медико-біологічна концепція, соціально-культурна концепція, діяльнісна концепція, антропоєкологічна концепція, політ економічна концепція, техноекономічна концепція, натуро центрована концепція. Гуманоцентровані концепції. Економоцентровані концепції.

ТЕМА 2. Територіальна рекреаційна система Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності [1, с. 124...139; 2, с. 144...183;] Тенденції у формуванні рекреаційний територій. Види географічних зв'язків. Типи ТРС в залежності від системо формуючих елементів. Функції ТРС. Функціональні галузі ТРС. Курортно-рекреаційна система. Елементи КРС. Фактори функціонування рекреаційної системи. Властивості рекреаційної системи. Компоненти рекреаційної системи. Види діяльності людини під час відпочинку. Типи рекреаційних занять. Підходи до моделювання циклів рекреаційних занять. Статус об'єкту світової спадщини. Культурні критерії об'єкту світової спадщини. Природні критерії об'єкту світової спадщини. Класифікація природних ресурсів за призначенням. Класифікація природних ресурсів відповідно явищ природи. Класифікація природних ресурсів за принципом вичерпності. Економічна класифікація природних ресурсів. Типи рекреаційних ресурсів. Рекреаційне природокористування. Принципи рекреаційного природокористування.

Класифікація зелених зон. Класифікація парків. Кліматичні та водні ресурси. Типи клімату. Типи погоди. Форми лікувального використання клімату. Медико-кліматична характеристика основних природних зон. Види та методи водолікування. Характеристики застосування ванн.

ТЕМА 3. Рекреаційні послуги, їх сутність та види [1, с. 11...59; 3, с. 9...56] Рекреаційна послуга. Чинники формування попиту на рекреаційні послуги. Рекреаційний продукт. Стадії виробництва рекреаційного продукту. Ознаки рекреаційних послуг. Елементи рекреаційних послуг. Фактори, що впливають на формування рекреаційних потреб. Класифікація рекреаційних послуг. Функції ринку рекреаційних послуг. Особливості ринку рекреаційних послуг. Класифікація ринків рекреаційних послуг. Розподіл ринку рекреаційних послуг за структурою.

ТЕМА 4. Організація лікувально-профілактичних послуг [1, с.101...124; 3, с. 163...184] Природні лікувальні ресурси. Види природних лікувальних ресурсів. Типи оцінки природних ресурсів. Лікувально-профілактичні послуги. Медична допомога. Види безоплатної медичної допомоги. Види лікувально-профілактичної допомоги. Види не медикаментозної терапії. Принципи організації роботи санаторно-курортних закладів. Функції курортних установ. Об'єкти спорткомплексу. Види спортивно-оздоровчих послуг. Структурні підрозділи оздоровчої сфери. Елементи персональної оздоровчої програми. Елементи оздоровчого комплексу.

ТЕМА 5. Організація торгівельно-побутових послуг [1, с.108...124; 3, с. 163...183] Соціально-побутові рекреаційні ресурси. Види торгівельно-побутових послуг. Структуризація рекреаційного комплексу. Особливості суб'єктів рекреаційної діяльності. Готель. Ознаки готелю. Готельні послуги. Особливості готельних послуг. Класифікаційні критерії готельних підприємств. Міський готель. Готель-люкс. Готель середнього класу. Готель економічного класу. Готель-апартамент. Готель-клуб. Курортний готель. Готель-пансіонат. Туристські готелі. Гостинний двір. Ротель. Готель-кемпінг. Kemping-трейлер. Готель-мотель. Ботель. Флотель. Альксар. Бунгало. Вілла. Хостел. «Зіркова» класифікація готелів. Показники ефективного функціонування готелів. Характеристики якості готельних послуг.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «Рекреаційні комплекси світу»

ТЕМА 1. Теоретичні основи рекреаційного районування Європа – провідний рекреаційний регіон світу [1, с. 11...59; 3, с. 9...56]. Основні принципи й головні аспекти рекреаційного районування. Умови й фактори рекреаційного районування. Визначення рекреаційного району. Таксономічні одиниці районування. Рекреаційне районування світу. Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу. Рекреаційні ресурси Європи. Характер рекреаційної спеціалізації Європи. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Європи. Крупні рекреаційні центри Європи.

ТЕМА 2. Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону [1, с. 124...139; 2, с. 123...184] 12.1. Рекреаційні ресурси Американського регіону. Характер рекреаційної спеціалізації Американського регіону. Потужність,

географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Американського регіону. Крупні рекреаційні центри Американського регіону.

ТЕМА 3. Рекреаційні комплекси Африки [2, с. 11...59; 3, с. 9...56] Рекреаційні ресурси Африки. Характер рекреаційної спеціалізації Африки. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Африки. Крупні рекреаційні центри Африки.

ТЕМА 4. Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході [1, с.108...124; 3, с. 163...183] Рекреаційні ресурси Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході. Характер рекреаційної спеціалізації Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході. Крупні рекреаційні центри Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході.

ТЕМА 5. Рекреаційне районування України. [2, с.201...224; 3, с. 143...175] Рекреаційне районування України. Варіанти рекреаційного районування. Характеристика рекреаційних районів України. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			Годин				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 «Основи рекреалогії»							
1	Лекція 1	Сутність та мета дисципліни «Рекреалогія»	2	-	-	-	
	Семінарське заняття 1	Сутність та мета дисципліни «Рекреалогія»			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
2	Лекція 2	Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності. Територіальна рекреаційна система	2	-	-	-	
	Семінарське заняття 2	Природно-ресурсна складова рекреаційної діяльності. Територіальна рекреаційна система			2		2
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	3
3	Лекція 3	Рекреаційні послуги, їх сутність та види	2	-	-	-	
	Семінарське заняття 3	Рекреаційні послуги, їх сутність та види			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
4	Лекція 4	Організація лікувально-профілактичних послуг	2	-	-	-	
	Семінарське заняття 4	Організація лікувально-профілактичних послуг			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
5	Лекція 5	Організація торгівельно-побутових послуг	2				
	Семінарське заняття 5	Організація торгівельно-побутових послуг			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі				7	2
6,7	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК I				5	
	ПМК I	Підсумковий контроль за змістовий модуль I					10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			10	-	10	40	35
Змістовий модуль 2 «Рекреаційні комплекси світу»							
8	Лекція 6	Теоретичні основи рекреаційного районування. Європа – провідний рекреаційний регіон світу	2	-	-	-	-

	Семінарське заняття 6	Теоретичні основи рекреаційного районування. Європа – провідний рекреаційний регіон світу			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
9	Лекція 7	Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 7	Розвиток рекреаційних комплексів Американського регіону			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
10	Лекція 8	Рекреаційні комплекси Африки	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття	Рекреаційні комплекси Африки			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
11	Лекція 9	Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 9	Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
12	Лекція 10	Рекреаційне районування України.	2	-	-	-	-
	Семінарське заняття 19	Рекреаційне районування України.			2		3
	Самостійна робота	Робота на освітньому порталі	-	-	-	7	2
13, 14	Самостійна робота	Підготовка до написання ПМК II				5	
	ПМК II	Підсумковий контроль за модуль II					10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			10	-	10	40	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Рекреалогія.
2. Рекреаційна географія.
3. Фактори, що формують рекреалогію.
4. Функції рекреаційної діяльності.
5. Рекреаційні потреби.
6. Основні концепції рекреалогії
7. Тенденції у формуванні рекреаційних територій.
8. Функції ТРС.
9. Курортно-рекреаційна система.
10. Види діяльності людини під час відпочинку.
11. Підходи до моделювання циклів рекреаційних занять.
12. Статус об'єкту світової спадщини.
13. Критерії об'єкту світової спадщини.
14. Класифікація природних ресурсів
15. Типи рекреаційних ресурсів.
16. Рекреаційне природокористування.
17. Класифікація зелених зон.
18. Класифікація парків.
19. Типи клімату.
20. Типи погоди.
21. Форми лікувального використання клімату.
22. Медико-кліматична характеристика основних природних зон.
23. Види та методи водолікування.
24. Бальнеологічні групи мінеральних вод.
25. Види лікувальних грязей.
26. Класифікація біотичних ресурсів.
27. Функціональні типи рекреаційно-туристичних ландшафтів.
28. Етапи оцінки рекреаційних ресурсів.
29. Психолого-естетична оцінка рекреаційних ресурсів.
30. Технологічна оцінка природно-рекреаційного потенціалу.
31. Особливості розвитку інфраструктури рекреаційних територій України.
32. Ринок рекреаційно-туристичних послуг.
33. Показники ефективності функціонування ринку рекреаційних послуг.
34. Фінансово-економічне регулювання розвитку рекреаційної сфери регіону.
35. Проектування якості у сфері рекреаційних послуг.
36. Елементи обслуговування.
37. Цикл якості Демпінга.
38. Цикл SDCA.
39. Принципи управління якістю рекреаційного підприємства.
40. Природні лікувальні ресурси.
41. Лікувально-профілактичні послуги.

42. Медична допомога.
43. Види не медикаментозної терапії.
44. Принципи організації роботи санаторно-курортних закладів.
45. Функції курортних установ.
46. Об'єкти спорткомплексу.
47. Види спортивно-оздоровчих послуг.
48. Структурні підрозділи оздоровчої сфери.
49. Класифікація культурно-пізнавального туризму.
50. Класифікація культурно-пізнавальних туристичних ресурсів.
51. Класифікація культурно-історичних об'єктів.
52. Види пам'яток історії та культури.
53. Об'єкти пізнавально-культурної рекреації.
54. Загальна класифікація культурно-історичних об'єктів.
55. Організація торгівельно-побутових послуг
56. Класифікаційні критерії готельних підприємств.
57. «Зіркова» класифікація готелів.
58. Показники ефективного функціонування готелів.
59. Характеристики якості готельних послуг.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

60. Основні принципи й головні аспекти рекреаційного районування.
61. Умови й фактори рекреаційного районоутворення.
62. Визначення рекреаційного району.
63. Таксономічні одиниці районування.
64. Рекреаційне районування світу.
65. Загальна характеристика обсягів і тенденцій світового рекреаційного процесу.
66. Рекреаційні ресурси Європи.
67. Характер рекреаційної спеціалізації Європи.
68. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Європи.
69. Крупні рекреаційні центри Європи.
70. Рекреаційні ресурси Американського регіону.
71. Характер рекреаційної спеціалізації Американського регіону.
72. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Американського регіону.
73. Крупні рекреаційні центри Американського регіону.
74. Рекреаційні ресурси Африки.
75. Характер рекреаційної спеціалізації Африки.
76. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Африки.
77. Крупні рекреаційні центри Африки.
78. Рекреаційні ресурси Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході.
79. Характер рекреаційної спеціалізації Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході.

80. Потужність, географія, структура й динаміка рекреаційних потоків Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході.
81. Крупні рекреаційні центри Азії, Австралії й Океанії та на Близькому Сході.
82. Рекреаційне районування України. Варіанти рекреаційного районування.
83. Характеристика рекреаційних районів України.
84. Регіональні проблеми розвитку рекреаційного комплексу України

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Величко В. В. Організація рекреаційних послуг: навч. Посібник. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова. 2013. 202 с.
2. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст] : навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури». 2014. 264 с.
3. Стафійчук В. І. Рекреалогія: навчальний посібник. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС. 2017. 428 с.

Допоміжна

1. Про екологічну мережу: Закон України від 24 черв. 2004 р. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 45. Ст. 502.
2. Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки: Закон України від 21 верес. 2000 р. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 47. Ст. 405.
3. Про курорти: Закону України від 5 жовтня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 50
4. Про туризм: Закон України від 15 вересня 1995 р. // Голос України. 1995. 14.11.1995.
5. Гродзинская И.А. Стратегия развития санаторно-курортного и туристическо-рекреационного комплекса на примере Одесской области. Міжнародний вектор туризму: сьогодні, майбуття. матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції. 2008. Вип. 3. Ч.2. С. 17-20
6. Водний кодекс України : прийнятий 6 черв. 1995 р. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. Ст. 189.
7. Концепція розвитку парків на території міста Одеси №590-V від 30.11.2006
8. Програма розвитку зеленої зони м. Києва до 2010 року та концепції формування зелених насаджень в центральній частині міста. Рішення Київської міської Ради від 19 липня 2005 року N 806/3381
9. Бабарицька В.К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. К.: Альтерпрес, 2004. С. 288
10. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. С. 395

11. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К.: Палітра, 1997. С. 130
14. Буркинський Б.В. Зелена економіка крізь призму трансформаційних зрушень в Україні. Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2011. 346с.
17. Воробйова О.А. Збалансоване природокористування та господарювання в рекреаційно-туристичній сфері. Одеса: ІПРЕЕД НАН України. 2012. 248с.
18. Воробйова О.А. Проблеми природокористування та сталого розвитку в рекреаційно-туристичній сфері. Одеса: ІПРЕЕД НАН України. 2009. 374с.
20. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій. Донецьк: Юго-Восток. 2001.С. 270
21. Екологічне право України. Академічний курс. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка». 2008. 720 с.
22. Еколого-економічна оцінка розвитку територій (на прикладі промислово — рекреаційної зони „Пересип-Лузанівка”). Під наук. ред. проф. Т.П. Галушкіної. Одеса. ТОВ „Інватц”. 2007. 44с.
23. Євдокименко В. Регіональна політика розвитку туризму. Чернівці: Прут. 1996. С. 288

15. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://nip.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Методичний кабінет кафедри економіки та бізнесу.
4. Internet.